

потрапляння понять і відповідних лексичних еквівалентів до культури української. Тому гастрономічний дискурс демонструє продуктивність уживання польської назви. Напр.: *Маковець* – це один з улюблених пирогів учасниці «Зважені та щасливі» Христини Кірчіу. А все тому, що для нього не потрібно використовувати ні грама борошна [9].

Отже, проведена робота засвідчила, що не всі зафіксовані в електронних словниках глутоніми на позначення десертів, уживаються в нашому гастрономічному інтернет-дискурсі, тобто про деякі страви можна дізнатися лише на спеціальних кулінарних порталах. Окрім того, через наявність великої кількості іншомовних слів, помічено багато правописних розбіжностей і помилок через незнання укладачами електронних словників орфографічних правил та труднощів перекладу. Вважаємо, що правопис запозичених глутонімів, їх кодифікація у словниках, укладених лінгвістами, та шляхи входження в лексичну систему сучасної української мови потребують окремого вивчення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Велика епоха / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.epochtimes.com.ua
2. Довідник корисних порад / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dovidkam.com/kulinarni-recepty/fua-gra-shho-ce-take-foto-recepti-tradici%D1%97-vzhivannya.html>
3. Журнал корисних порад на кожний день / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://radka.in.ua/kulinariya/bylgyr-sho-ce-za-krypa-recepti-prig.html>
4. Ковальчук О. С. Лінгвометодична характеристика дискурсу спеціальності «харчові технології» / О. С. Ковальчук // Вісник. Серія: Педагогічні науки. – 2016. – № 141. – С.83–89.
5. Козирева З. Г. Українська когнітосфера «їжа» як предмет лінгвістичного дослідження / З. Г. Козирева // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. Серія «Філологія. Педагогіка. Психологія». – 2014. – Вип. 29. – С. 48–55.
6. Кулінарний словник / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kamis.ua>
7. СТБ. Все буде добре / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: dobre.stb.ua/.../konfety-brigadejro-retsept-brazilського-lako...
8. Сікавости. Пізнавальний інтернет журнал / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cikavosti.com/25-naikrashih-desertiv-z-riznih-krayin-svity/>
9. Lovcook. Кулінарний сайт / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lovecook.in.ua/recept-vorchesterskogo-soysy/>

Колесникова Лариса,

м. Старобільськ

larysa.kolesnykova2015@gmail.com

МІФОЛОГІЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ СЛОВЕСНОГО СИМВОЛУ

Термін *символ* має значну кількість складних і суперечливих тлумачень у різних науках. Незважаючи на це, символ упродовж тисячоліть зберіг чіткість і прозорість первинного, вихідного значення. Його розглядають як збіг, поєднання, злиття, перетин двох начал у чомусь одному, результат цього перетину та указівку на прихований образ. Дослідження в галузі міфології зумовили трактування поняття *символ* у співвіднесенні його з

міфом як одним з найважливіших чинників формування духовного світу людини й розвитку її найвищих психічних функцій. Тому ми розглядаємо символ у поєднанні з міфом, який є вмістилищем архетипних мотивів, що репрезентують людське колективне підсвідоме. Міф зумовлює моделювання художнього мислення, яке наслідуює його глибинний потенціал та внутрішню структуру, і репрезентує його у встановленій, закономірній послідовності.

Міф є вмістилищем усіх пізніших видів мислительної й духовної діяльності людини, виконуючи, на думку О. Лосєва, роль характерної першоматерії [2, с. 380]. З огляду на це перед нами постає завдання з'ясувати поняття міфологічного мислення. М. Маковський, проаналізувавши найбільш стародавній шар людської цивілізації – язичницьку символіку різних предметів та істот, явищ природи, культових дій та обрядів, показав відображення цієї символіки в найвищому прояві людської культури – мові; міфологічне мислення він розглядав як „особливий вид світовідчуття, специфічне, образне, чуттєве уявлення про явища природи й суспільного життя, найдавнішу форму суспільної свідомості” [4, с. 15].

Проблема дослідження міфу, визначення його місця в житті людини й суспільства сягає давніх часів. Із III ст. до н.е. й до XVIII ст. єдиною й неподільною була думка про алегоричний характер міфу. Для первісної людини вся природа не існувала як зовнішній світ, її сприймали як одухотворену, оскільки не було межі між людським суспільством і світом природи. З огляду на це теорія Е. Тайлора про те, що „перша й основна причина перетворення чинників щоденного досвіду в міф є вірування в одухотворення всієї природи – вірування, яке досягає найвищої точки в уособленні її. Ця зовсім не випадкова дія людського розуму нерозривно пов'язана з тим первісним розумовим станом, коли людина в найменших подробицях навколишнього світу бачить вияв особистого життя й волі” [6, с. 129], на нашу думку, не є актуальною. Так відбувається сплутування понять *міфологія* та *релігія*. Відмінність між цими поняттями доводить відомий учений О. Лосєв, який зазначає, що міф – це „не релігійний символ, оскільки релігія є віра в надчуттєвий світ і життя згідно з цією вірою, включаючи відповідну мораль, побут, магію, обряди й таїнства, культ узагалі. Міф же нічого надчуттєвого в собі не має, не вимагає ніякої віри. Віра передбачає якусь протилежність того, хто вірить, і того, у що вірять. Міф – це узагальнення відображення дійсності у вигляді чуттєвих уявлень або, точніше, у вигляді тих чи тих одухотворених істот” [3, с. 458]. Зрозуміло, що міф має власну свідомість, відмінну від релігії та знань.

На початку XX ст. уявлення про міф як винятково важливий культурний феномен було характерним для провідних європейських філософів і соціологів, які в основу своїх учень поклали тези Ф. Шеллінга про „об'єктивність” міфології. На думку вченого, міфологія – це історичний феномен, оскільки її становлення відбувається внаслідок зміни уявлень свідомості. Крім того, міфології притаманні естетичні властивості, які впливають з її глибинного символізму [7, с. 169]. Так, Е. Кассирер убачав у міфі „символічну форму людської діяльності”, підкреслюючи разом з тим наявність у ньому раціональних елементів, і, не відкидаючи „об'єктивності” міфу, наголошував на його функціональному характері [Цит. за : 8, с. 27]. Саме йому належить фундаментальна символічна теорія міфу, і саме він відзначив, що міф його утвердженням незламної єдності та безперервності життя відкидає смерть. Виходячи з того, що міф нерозривно пов'язаний із формуванням культури, з історичним минулим людства, Б. Малиновський функцію міфу вбачає у спрощенні традиції, у наданні міфу значущості й влади, у піднесенні джерел міфу, які гідні поваги та наділені надприродною силою, початком [5, с. 143].

Не можна розглядати символ окремо від міфу, оскільки символ – це елемент живого сакрального міфу й обов'язкова сходинка до нього. Визначаючи міф як архетипну канву, актуалізований духовний уклад конкретної культури, що проявляється в політиці, економіці, ремеслах, мистецтві, побуті, доходимо висновку, що символ відповідно до цього сягає корінням сакральних шарів реальності.

Світ символів – це проміжний світ відповідностей між світом реальним і світом іншого буття; це світ переходу й перетворення видимого в невидиме, свідомого в підсвідоме, життя в смерть і навпаки. Засвоєння й розуміння цього проміжного світу вимагає особливої творчості, а обмеженість у знанні мови призводить до афазії, до мови мовчання. На допомогу цьому приходять інші мови символів – музика, живопис, література тощо.

Те, що зв'язує всі значення символу, – великий космогонічний міф, у якому кожен аспект символу „знаходить своє місце в ієрархії планів Божественної вседності”. Інакше кажучи, символ допомагає усвідомити зв'язок і смисл існування не лише у сфері земного, а й в інших сферах. Міф – це відображення вищої реальності, а новий міф, нова система символів – це нове відкриття тієї самої реальності або, як зазначає В. Іванов, „адекватна відзнака об'єктивної правди про речі” [Цит. за : 9, с. 10]. Міф – це розповідь у символічному вигляді деяких подій, що стосуються певних етносів давнього часу. Ці перекази склалися на основі конкретно-образного мислення”. Міф є сховищем архетипних мотивів, які висвітлюють людське колективне підсвідоме”. Через символи ми входимо в рухому реальність, у міф; через символ ми входимо в Буття, оскільки символ, на думку А. Ровнера, „означає участь у Бутті на різних рівнях і різною мірою. На кожному рівні, навіть на найнижчому, символ бере участь у Бутті” [9, с. 13].

Символ – невід'ємна частина не лише міфу, а й художньої мови, міф – невід'ємна властивість людського художнього мислення, тому варто розглянути зв'язок останнього з міфологією. Художнє мислення – це своєрідний результат чуттєвого взаємозв'язку суб'єктів культурно-історичного процесу в подвійному матеріально-ідеальному світі. Одним із загальноновизнаних є уявлення про послідовність розвитку художнього мислення, яке спирається на міфологію, наслідує її матеріал, властивості й структуротвірні основи. Художнє мислення стає історичним, яке моделює Всесвіт у визначеній послідовності подій та явищ. Утіленням моделювання стає сюжет, генетично зумовлений міфом і успадкований від нього властивістю утворювати цілу художню єдність. У дисертаційній роботі „Міфологічна парадигма художнього мислення” І. Зварич, спираючись на генетичний зв'язок художнього мислення з міфом, простежує аналогії у фольклорі й літературі з міфопоетичним моделюванням дійсності, а також доводить, що міф – це не постісторична або доісторична стадія розвитку людського мислення, а постійна його властивість [1]. З огляду на відмінності метафори й словесного символу в поетичному тексті, наголошуємо на активному процесі використання іншої міфології паралельно зі слов'янською.

За основу методологічної парадигми в процесі дослідження закономірностей становлення художнього мислення, а отже, і словесного символу як образного знака, беремо втілену в міфологію ідею світової єдності, що в процесі дослідження розглядають як неказану глибину нашого життя, наповнену звуками, барвами, образами. Отже, символ є межею для всіх пізнавальних, творчих й етичних норм. Символ в цьому сенсі є межею меж.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зварич І. М. Міфологічна парадигма художнього мислення : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : спец. 10.01.06 „Теорія літератури” / І. М. Зварич. – К., 2003. – 42 с.
2. Лосев А. Ф. Самое само / А. Ф. Лосев // Миф. Число. Сущность / сост. А. А. Тахо-Годи. – М. : Мысль, 1994. – С. 299 – 526.
3. Лосев А. Ф. Философия. Мифология. Культура / А. Ф. Лосев. – М. : Политиздат, 1991. – 524 с.
4. Маковский М. М. Сравнительный словарь мифологической символики в индоевропейских языках / М. М. Маковский. – М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 1996. – 416 с.
5. Малиновский Б. Магия. Наука. Религия / Б. Малиновский. – М. : Рефл-бук, 1998. – 304 с.
6. Тайлор Э. Первобытная культура / Э. Тайлор. – М. : Политиздат, 1989. – 573 с.
7. Шеллинг Ф. Введение в философию мифологии / Ф. Шеллинг // Сочинения : в 2 т. / АН СССР. Ин-т философии ; пер. с нем. М. И. Левиной ; сост., ред. изд. А. В. Гулыга. – М. : Мысль, 1989. – Т. 2. – С. 160 – 374.
8. Шестопалова Т. П. Міфологеми поезії Павла Тичини : спроба інтерпретації / Т. П. Шестопалова. – Луганськ : Альма-матер, 2003. – 193 с.
9. Энциклопедия символов, знаков, эмблем / авт.-сост. В. Андреева и др. – М. : ООО „Издательство Астрель” : МИФ : ООО „Издательство АСТ”, 2001. – 576 с.

Костюшко Вікторія,

м. Херсон

VKostiushko1993@gmail.com

ПІДХОДИ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Інтеграція України у світовий простір активізувала зростання інтересу іноземних громадян до здобуття освіти в українських вишах. Відтак навчання української мови як іноземної стало актуальним, практично необхідним і одним із найважливіших питань сучасної української лінгводидактики.

Вирішення проблеми якісного засвоєння української мови іноземними студентами починається з правильного й оптимального вибору підходів до навчання.

Попри актуальність категорії «підхід до навчання», що засвідчує низка дисертацій, захищених протягом останнього десятиріччя з теорії і методики навчання української (російської) мов як рідних, так й іноземних [Гудзик 2008; Омельчук 2014; Пальчикова 2016; Турсиду 2016; Шиянюк 2018; Овсієнко 2018], цей термін відсутній у жодному вітчизняному довідково-інформаційному виданні з педагогіки й методики навчання мови.

У нашій дисертаційній роботі дотримуємося визначення, сформульованого С. Омельчуком: підхід до навчання мови – «це методологічна категорія лінгводидактики, що позначає складне багатовимірне явище, структурними компонентами якого є принципи, технології, методи, прийоми, засоби та форми навчання і якому властиві концептуальність, процесуальність, системність, керованість та дієвість» [Омельчук 2015].

Варто зазначити, що систематизацію підходів до навчання української мови як іноземної не окреслено у вітчизняному проекті Концепції мовної підготовки іноземців